

Державна архівна служба України

Миколаївська обласна державна
адміністрація

Державний архів
Миколаївської області

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ

28.10.2019 № 10

м. Миколаїв

Голова – Левченко Л.Л.

Секретар – Мельник М.О.

Присутні члени науково-методичної ради: Климова Л.С., Колесник Н.А., Котляр Ю.В., Кузьменко Н.В., Пікуль Г.Б., Серединський О.В., Сидоренко А.І., Тригуб О.П.

Порядок денний:

1. Розгляд та затвердження експозиційного плану документальної он-лайнової виставки «Миколаївський Істпарт».
Доповідає: Мельник М.О.
2. Розгляд та схвалення тексту статті «М. П. Леонтович – український композитор, громадський діяч, педагог».
Доповідає: Мельник М.О.
3. Розгляд та схвалення тексту статті «З історії діяльності Миколаївської та Очаківської митних застав».
Доповідає: Мельник М.О.
4. Розгляд та схвалення тексту статті «Жінки в революційних подіях 1917–1921 рр. у Миколаєві».
Доповідає: Мельник М.О.
5. Розгляд та схвалення текстів статей «Електронний документообіг: сучасні реалії», «Проблеми та перспективи утворення Єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області», «Децентралізація влади як основний напрям вдосконалення державної політики утворення та розвитку територіальної громади».
Доповідає: Мельник М.О.

1. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів, секретаря науково-методичної ради.

Доповідач зазначила, що відповідно до Плану виставкової діяльності Державної архівної служби на 2019 рік нею підготовлено документальну он-лайнкову виставку «Миколаївський Істпарт», котру планується оприлюднити на офіційному веб-сайті держархіву області.

Експозиційний план виставки додається.

ВИСТУПИЛИ:

Котляр Ю.В. – завідувач кафедри історії України Чорноморського університету ім. Петра Могили, д. і. н.

Виступаючий зазначив, що згідно з постановою Миколаївського губвиконкому від 20 травня 1921 року при губкомі КП(б)У було створено губернське бюро Істпарту при ЦК КП(б)У. З жовтня 1922 року при повітвиконкомі КП(б)У діяло повітове бюро Істпарту, з березня 1923 року – окружне бюро, перетворене 1924 року на окружний відділ Істпарту ЦК КП(б)У. Здійснював збирання, дослідження та опрацювання матеріалів з історії революційного руху та партійних організацій на Миколаївщині. При Миколаївському бюро Істпарту діяли архів та музей революції. Припинив діяльність у вересні 1930 року з ліквідацією Миколаївської округи.

До експозиційного плану виставки включено 90 документів з фонду «Миколаївський окружний відділ з вивчення історії Комуністичної партії і Жовтневої революції інституту історії партії і Жовтневої революції» (ф. П-1817): протоколи засідань відділу істпарту при Миколаївських губернському та окружному комітетах КП(б)У, звіти про діяльність Миколаївського бюро Істпарту та музею революції у м. Миколаїв, про роботу зі збирання матеріалів та підготовки видань до ювілейних дат революційних подій, про збереження та використання архівних документів дорадянського періоду, протоколи зборів учасників революційних подій на Миколаївщині.

Запропонував затвердити експозиційний план документальної он-лайнкової виставки «Миколаївський Істпарт» та оприлюднити її на офіційному веб-сайті держархіву області.

1.1. ВИРІШИЛИ:

Затвердити експозиційний план документальної он-лайнкової виставки «Миколаївський Істпарт» та оприлюднити її на офіційному веб-сайті держархіву області.

2. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів, секретаря науково-методичної ради.

Доповідач зазначила, що для участі у XI Миколаївській обласній краєзнавчій конференції «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження.» заступником начальника відділу інформації та використання документів держархіву області, к. і. н. Серединським О.В. підготовлено статтю «М. П. Леонтович – український композитор, громадський діяч, педагог».

Текст статті додається.

ВИСТУПИЛИ:

Кузьменко Н.В. – заступник директора держархіву області, начальник відділу обліку, зберігання та довідкового апарату.

Виступаюча зазначила, що Микола Павлович Леонтович з 1901 року мешкав у м. Миколаїв, обіймав посаду міського голови у 1909-1917 рр., заснував акваріум, котрий згодом став миколаївським зоопарком. Був гласним Миколаївської міської думи, членом Миколаївського відділу Російського товариства охорони народного здоров'я, особливого Комітету піклування про народну тверезість, Миколаївського присутствія у портових справах, головою санітарно-статистичного бюро, з будівництва набережної, по військовій повинності присутствія, Миколаївського районного військово-промислового комітету, одним із директорів Миколаївського комітету піклування при тюрмах, почесним мировим суддею. У 1915-1916

роках, під час Першої світової війни, він керував Миколаївським районним воєнно-промисловим комітетом, котрий займався допомогою урядовим та військовим організаціям у питаннях постачання армії та флоту предметами озброєння та забезпечення.

У роки, коли Микола Павлович був міським головою, у м. Миколаїв було відкрито: 1908 року – перший кінотеатр, 1913 року – вчительський інститут, друга чоловіча гімназія та природничо-історичний музей, 1914 року – художній музей, у грудні того ж року був відкритий рух електричного трамваю, у 1914-1915 роках обладнано музей навчальних приладів Миколаївських міських початкових училищ. 1911 року було засновано суднобудівний завод «Руссуд», 1915 року – Миколаївський трубочний і електромеханічний завод («Темвод»).

Запропонувала схвалити текст статті «М. П. Леонтович – український композитор, громадський діяч, педагог» та рекомендувати для участі у XI Миколаївській обласній краєзнавчій конференції «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження.».

ВИРШИЛИ:

2.1. Схвалити текст статті «М. П. Леонтович – український композитор, громадський діяч, педагог» та рекомендувати для участі у XI Миколаївській обласній краєзнавчій конференції «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження.».

3. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що від журналу «Митний брокер» надійшла пропозиція щодо публікації у виданні статті «З історії діяльності Миколаївської та Очаківської митних застав», котра була підготовлена заступником начальника відділу інформації та використання документів, к. і. н. Серединським О.В. минулого року та розміщена на офіційному веб-сайті держархіву.

Текст статті додається.

ВИСТУПИЛИ:

Тригуб О.П. – завідувач та професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики ЧНУ імені Петра Могили, д. і. н.

Виступаючий зазначив, що стаття містить відомості про історію створення, функціонування, особовий склад двох митних застав – Миколаївської та Очаківської – у дорадянський час. Під час укладання тексту публікації опрацьовано документи фондів Миколаївської та Очаківської митних застав, канцелярії Миколаївського військового губернатора, наукову та краєзнавчу літературу.

Запропонував схвалити текст статті «З історії діяльності Миколаївської та Очаківської митних застав» та рекомендувати до оприлюднення у журналі «Митний брокер».

ВИРШИЛИ:

3.1. Схвалити текст статті «З історії діяльності Миколаївської та Очаківської митних застав» та рекомендувати до оприлюднення у журналі «Митний брокер».

4. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів, секретаря науково-методичної ради.

Доповідач зазначила, що для публікації у науковому журналі «Краєзнавство» директором держархіву області, д. і. н. Левченко Л.Л. підготовлено статтю «Жінки в революційних подіях 1917–1921 рр. у Миколаєві».

Текст статті додається.

ВИСТУПИЛИ:

Климова Л.С. – молодший науковий співробітник відділу організаційної, режимно-секретної роботи та управління персоналом.

Виступаюча зазначила, що у статті представлено результати дослідження участі жінок у революційних подіях 1917–1921 років у Миколаєві – стратегічно важливому центрі суднобудування, військово-морському та торговельному порту на Півдні України. На підставі аналізу матеріалу, авторка дійшла висновку про активну участь жінок Миколаєва в усіх процесах, що відбувалися в суспільстві за революційної доби. Жінки були представлені у політичних партіях (соціал-демократки, соціал-революціонерки, кадетки, більшовички, анархістки), громадських організаціях, національних і професійних союзах, балотувалися на виборах до органів місцевого самоврядування й увійшли до складу міської думи, брали участь у воєнних діях як вояки та як лікарі й медсестри, працювали в засобах масової інформації, опосередковано впливали на події як дружини чоловіків, безпосередньо задіяних у подіях. Безумовно, критична маса жіночого населення – «пересічні жінки» – опікувалася своїми родинами й «забезпечувала елементарне виживання». Однак, під час революційних подій жіноцтво висунуло своїх пасіонарок, які понад усе прагнули змін у суспільстві й на практиці вживали рішучих дій до здійснення цих змін.

Стаття містить відомості про відомих жінок: Олександру Львівну Соколовську (першу дружину Л. Бронштейна/Троцького), Софію Михайлівну Костенко (дружину інженера-суднобудівника В. Костенка), Ганну Григорівну Кенігсберг, Анфісу Йосипівну Ряппо, Розалію Юхимівну Асушкіну, членкинь Миколаївського товариства «Просвіта» Олену Миколаївну Брояківську, Лідію Михайлівну Маковську, Марію Федосіївну Елерт, командира анархістського загону Марію Григорівну (Марусю) Нікіфорову та дружину лідера українського анархістського руху Нестора Махна – Агафію (Галину) Андріївну Кузьменко та висвітлює діяльність багатьох інших, невідомих широкому загалу жінок, що брали участь у громадській діяльності та революційному русі.

Запропонувала схвалити текст статті «Жінки в революційних подіях 1917–1921 рр. у Миколаєві» та рекомендувати до публікації у науковому журналі «Краєзнавство».

ВИРІШИЛИ:

4.1. Схвалити текст статті «Жінки в революційних подіях 1917–1921 рр. у Миколаєві» та рекомендувати до публікації у науковому журналі «Краєзнавство».

5. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів, секретаря науково-методичної ради.

Доповідач зазначила, що для участі у XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти», організованій Міністерством освіти і науки України та Чорноморським національним університетом імені Петра Могили, співробітниками держархіву підготовлено статті (доповіді) «Електронний документообіг: сучасні реалії» (автор головний спеціаліст відділу формування НАФ та діловодства Замкіна В.В.), «Проблеми та перспективи утворення Єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області» (автор начальник відділу фінансово-економічного та матеріально-технічного забезпечення Індікова О.Д.), «Децентралізація влади як основний напрям вдосконалення державної політики утворення та розвитку територіальної громади» (автор заступник начальника відділу фінансово-економічного та матеріально-технічного забезпечення Москаленко С.В.). Статті планується опублікувати у тезах «Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів».

Тексти статей додаються.

ВИСТУПИЛИ:

Колесник Н.А. – заступник директора держархіву з основної діяльності.

Виступаюча зазначила, що у статті «Електронний документообіг: сучасні реалії» викладено реальний стан та перспективи запровадження електронного документообігу як чинника підвищення ефективності роботи установ, підприємств та організацій, що включає в себе сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів. Більшість органів виконавчої та судової влади впровадили електронний документообіг (органи виконавчої служби формують постанови в електронному вигляді, судові рішення публікуються в Єдиному державному реєстрі судових рішень, органи фіскальної служби приймають фінансові звіти та податкові/видаткові накладні в електронному вигляді, казначейські служби опрацьовують первинно-облікові фінансові документи тощо). Завдяки цьому маємо вільний доступ до відкритих реєстрів та баз даних.

Запропонувала схвалити текст статті «Електронний документообіг: сучасні реалії» та рекомендувати для участі у XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Левченко Л.Л. – директор держархіву області, д. і. н.

Виступаюча зазначила, що у статті «Проблеми та перспективи утворення єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області» порушується питання створення та перспективи функціонування єдиної архівної інформаційної системи. З 2018 року в державних органах і органах місцевого самоврядування, в установах, організаціях і на підприємствах починається перехід на електронний документообіг, а отже всі документи будуть створюватися в електронних форматах. Відповідно на зберігання до архівів надходитимуть вже електронні (а не паперові) документи. Для безперешкодного доступу та швидкого виконання запитів замовників архівної інформації необхідно здійснити оцифрування найважливіших комплексів документів, створити пошукові бази даних для забезпечення навігаційного пошуку інформації та об'єднати їх в єдину архівну інформаційну систему (ЄАІС). Створення зазначеної системи забезпечить безперешкодний доступ фізичних і юридичних осіб до інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій усіх форм власності, що міститься в документах Національного архівного фонду (НАФ) України або має соціальне значення, зберігається або надходитиме на зберігання до державного архіву та 43 архівних установ Миколаївської області. ЄАІС виведе на новий рівень розвитку архівну галузь Миколаївської області, сприятиме впровадженню інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій, методик і практик в архівну справу.

Запропонувала схвалити текст статті «Проблеми та перспективи утворення Єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області» та рекомендувати для участі у XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Пікуль Г. Б. – головний зберігач фондів.

Виступаюча зазначила, що наразі для реформи децентралізації настає принципово новий етап. Стовідсоткове покриття території об'єднаними громадами має завершитися навесні 2020 року. Враховуючи, що у попередні чотири роки відбулося об'єднання 3,9 тисячі з загальних 10,9 тисяч громад, а 64 % громад залишаються необ'єднаними, необхідне різке прискорення впровадження реформи децентралізації. На сучасному етапі очевидним є те, що децентралізація із проривного харизматичного добровільного процесу неминуче переходить до етапу рутинної директивної реалізації, причому цей етап конче необхідний, оскільки лише завершеність адміністративно-територіальної перебудови дозволить повною мірою досягти якісних зрушень, заради яких децентралізація, власне, задумувалася, перетворити розрізнені позитивні зрушення на довгоочікувані якісні зміни у вигляді системного поліпшення якості життя громадян та повноцінного використання ресурсів розвитку країни. В результаті упорядкування адміністративно-територіального устрою та вдосконалення системи організації

влади буде, крім іншого, створено нову систему архівних установ на місцевому рівні. Утворення спроможних територіальних громад сприятиме вирішенню таких болючих наразі питань для архівних установ як забезпечення збереженості документів, укомплектування кадрами, фінансове забезпечення.

Запропонувала схвалити текст статті «Децентралізація влади як основний напрям вдосконалення державної політики утворення та розвитку територіальної громади» та рекомендувати для участі у XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

ВИРШИЛИ:

5.1. Схвалити тексти статей «Електронний документообіг: сучасні реалії», «Проблеми та перспективи утворення Єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області», «Децентралізація влади як основний напрям вдосконалення державної політики утворення та розвитку територіальної громади» та рекомендувати для участі у XXII Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Голова

Лариса ЛЕВЧЕНКО

Секретар

Марина МЕЛЬНИК